

LE ENO JE POTREBNO

Papež Frančišek: Vsi potrebujemo Božje usmiljenje

Papež med katehezo o Psalmu 51: Vsi potrebujemo Božje usmiljenje (Vir: Radio Vatikan)

»Čisto srce, o Bog, mi ustvari, duha stanovitosti v meni obnovi. Uporne bom učil tvojih potov, grešniki se bodo vrnili k tebi.« (Ps 51,12.15)

Papež Frančišek je med sredino splošno avdienco govoril o Psalmu 51 in tako sklenil niz katehez o usmiljenju v Stari zavezi. Izpostavil je, da je Bog večji od vsakega našega greha in da je tisto, kar zares potrebujemo v življenju, odpuščanje. »Dragi bratje in sestre,« je dejal, »Božje odpuščanje je tisto, kar vsi potrebujemo. Je največje znamenje njegovega usmiljenja. Vsak grešnik, ki mu je bilo odpuščeno, je poklican, da ta dar podeli z vsakim bratom in sestro, ki ju sreča. Vsi, ki jih je Gospod postavil ob nas, družinski člani, prijatelji, kolegi, župljani, vsi so kakor mi potrebni Božjega usmiljenja.«

»Usmili se me, o Bog, po svoji dobroti.

Psalm 51, ki ima naslov Miserere, je spokorna molitev. Priznanju krivde sledi prošnja za odpuščanje. Molivec se pusti očistiti Gospodovi ljubezni in tako postane nova stvaritev, zmožen pokorščine, trdnosti duha in iskrenega slavljenja,« je papež začel katehezo. »Naslov Miserere, ki ga je psalmu dodelilo starodavno hebrejsko izročilo, se nanaša na kralja Davida in njegov greh, storjen z Batšebo, ženo Urija Hetita. Kralj David, ki ga je Bog poklical, da pase ljudstvo in ga vodi po poti pokorščine Božji postavi, izda svoje poslanstvo. Zagreši prešuštvo z Batšebo in zatem dá umoriti njenega moža. Prerok Natan predrami njegovo krivdo in mu jo pomaga prepoznati. V tej izpovedi greha,« se po papeževih besedah, »nahaja trenutek sprave z Bogom«. Kdor moli s tem psalmom, je povabljen, da ima enaka čustva skesanosti in zaupanja v

Boga, kakor jih je imel David, ko se je pokesal in se, čeprav kralj, ponižal. Ni ga bilo strah izpovedati krivde in pokazati lastno nesrečo pred Gospodom; obenem pa je bil prepričan v njegovo usmiljenje,« je dejal papež Frančišek.

»Usmili se me, o Bog, po svoji dobroti,
v svojem obilnem usmiljenju izbriši moje pregrehe!
Popolnoma me operi moje krivde,
mojega greha me očisti ...«

»Prošnja je namenjena usmiljenemu Bogu, da bi se v svoji veliki ljubezni, kakor je ljubezen očeta ali matere, usmilil, podelil milost, z dobrohotnostjo in sočutjem izkazal svojo naklonjenost. Je žalostna prošnja Bogu, ki edini lahko osvobodi greha. Uporabljene so podobno kot: izbriši, umij me, očisti me. V tej molitvi se pokaže resnična človekova potreba: Edina stvar, ki jo zares potrebujemo v svojem življenju, je to, da nam je odpuščeno, da smo osvobojeni hudega in njegovih posledic – smrti. Življenje nam velikokrat dá izkusiti takšne situacije, v njih pa moramo predvsem,« kot je izpostavil sveti oče, »zaupati v usmiljenje: Bog je večji od našega greha ... Njegova ljubezen je ocean, v katerega se lahko potopimo brez strahu, da bi bili premagani. Za Boga pomeni *odpustiti* dajanje gotovosti človeku, da me On nikoli ne zapušča. Karkoli si očitamo, On je še vedno in je vedno večji od vsega.«

Psalmist moli:

»Čisto srce, o Bog, mi ustvari,
duha stanovitnosti v meni obnovi ...
Uporne bom učil tvojih potov,
grešniki se bodo vrnili k tebi.«

Papež Frančišek je ob koncu kateheze ponovno poudaril, »da je to, kar zares vsi potrebujemo, Božje odpuščanje, ki je največje znamenje njegovega usmiljenja. Vsak grešnik, ki mu je bilo odpuščeno, pa je poklican, da ta dar podeli z bratom in sestro, ki ju sreča. Vsi namreč potrebujemo Božje usmiljenje. Lepo je, ko nam je odpuščeno, a tudi mi moramo odpustiti drugim,« je pripomnil sveti oče in sklenil z molitvenimi besedami: »Na priprošnjo Marije, Matere usmiljenja, naj nam Gospod pomaga, da bomo priče njegovega odpuščanja, ki očiščuje srce in spreminja življenje.«

Irenej Sirmijski

Današnjega godovnjaka svetega Ireneja, škofa v Sirmiju, sedanji Sremski Mitrovici, ne smemo zamenjevati s svetim Irenejem, odličnim cerkvenim učiteljem, ki je bil škof v mestu Lugdunu v rimski pokrajini Galiji, Lvonu, v sedanji Franciji v drugi polovici drugega krščanskega stoletja. Ta Irenej, ki je s svojim življenjem pričeval za Kristusa na tleh, ki so zdaj slovanska in, žal, spet orošena s krvjo nedolžnih ljudi, žrtev vojne, pred Bogom ni manjši od onega velikega učitelja Ireneja. Pri njem namreč človeku daje veljavo zvestoba v njegovi službi in ljubezen do konca.

O mučeništvu svetega Ireneja iz Sirmija poročata dva mučeniška spisa, eden latinski, drugi grški. V prvih krščanskih stoletjih se je pogosto dogajalo, da so za škofo predstojnike krajevnih Cerkev izvolili tudi poročene može, ki so pri ljudeh uživali spoštovanje in zaupanje. Tudi Ireneja so izvolili za škofa v velikem mestu Sirmiju, ko je bil še mlad in oženjen. Po prevzemu škofovske službe se je ločil od družine in se ves posvetil delu za Božjo Cerkev. Imel je še žive starše in ti so se zavzeli za njegove nedorasle otroke; iz sodnih zapiskov pa je dobro vidno, da je bila tudi žena zavzeta za srečo otrok. Irenej je mogel tako dokaj neovirano delovati za rast Božjega kraljestva v svojem velikem in pomembnem škofijskem območju. Nedvomno je moral biti res sposoben, da so ga verniki izvolili za škofa.

Ob času Irenejevega mučenišтва je živel v Sirmiju »cezar« Galerij, desna roka cesarja Dioklecijana. Prav Galerij je prepričal Dioklecijana, da mora »zaradi varnosti rimske države« začeti boj zoper kristjane, »dokler ne bo krščansko ime iztrebljeno«. Mladega Ireneja, ki je bil kot škof tako važnega mesta v veliki meri predstavnik vse Cerkve, je poklical pred sodišče Prob, prefekt v provinci Panoniji.

Škofa je najprej opozoril na ukaz obeh cesarjev, Dioklecijana in Maksimijana, da mora, kakor vsak državljani, tudi on darovati bogovom. Irenej je to zavrnil in prefekt mu je zagrozil s smrtjo, če ne bo daroval.

»Darujem samega sebe Bogu,« je odvrnil škof Irenej, »s tem, da ga priznavam; vedno sem mu doslej prinašal to daritev.«

V skladu s cesarskimi odloki je moral Prob poskusiti vse, da bi Ireneja pripravil k odpadu. Pred sodišče so povabili njegove starše, ženo in otroke, ki jih je škof vse ohranil v ljubezni. Pokazal pa je, da ga njihovo rotenje, naj si ohrani življenje, nikakor ne more odtrgati od višje ljubezni do Kristusa. Svojo misel je izrazil z besedami svojega Božjega Učitelja: »Kdor ima očeta ali mater rajši kakor mene, ni mene vreden.« Prav tako so Ireneja zaman pregovarjali njegovi ugledni prijatelji in sorodniki. Odgovoril jim je, da noče zatajiti Odrešenika pred ljudmi, da ga ne bo Kristus zatajil pred svojim Očetom. Na ponovno opozorilo prefekta Proba, da je vendar dolžan varovati svojo družino, je Irenej odvrnil: »Moji otroci imajo istega Boga, kakor ga imam in molim jaz. On more nje in mene varovati.« Prefekt mu je tedaj zagrozil s smrtno kaznijo. »Za srečo si štejem, ako boš to res storil,« je dejal Irenej, »ker mi boš z obsodbo na smrt pripravil večno življenje.«

Rimski visoki uradnik je ukazal, naj bo Irenej »zaradi nepokorščine cesarskim ukazom« na mostu zunaj mesta obglavljen, njegovo truplo pa naj vržejo v reko Savo. To se je zgodilo 6. aprila 304.

Pripravila Marica

HIPOKRATOV KOTIČEK

DROBNJAK

Na zadnjem predavanju Društva Ognjič Logatec sem slišala močan slavospev drobnjaku, zato sem se odločila, da nova spoznanja in prejšnje vedenje napišem tudi za vaše glasilo.

Na drobnjak me vežejo spomini na staro mamo, ki ga je zelo cenila in tudi pogosto uporabljala. Slastni so bili njeni drobnjakovi štruklji v prtiču. Dobra je bila tudi drobnjakova potička moje mame.

Zakaj je drobnjak tako pomembna začimba ali zdravilna rastlina? Drobnjak vsebuje učinkovine svojih sorodnikov – česna in čebule. Zato zbuja tek, pospešuje prebavo, odpravlja vetrove, čisti kri. Ker vsebuje tudi železo, je zelo priporočljiv pri slabokrvnosti.

100 gramov drobnjaka ima toliko vitamina C kot 1 kg jabolk. Vsi vemo za rek: »Eno jabolko na dan – odžene zdravnika stran.« Kaj bi potem lahko rekli za ščepec drobnjaka!?

Pozimi nam primanjkuje vitamina C in drobnjak raste v lončku na oknu. Narežemo ga lahko na drobno in vmešamo v skuto in namaz na črnem kruhu je zdravilna bomba.

Poleg vitamina C drobnjak poskrbi za čiščenje telesa, zato mu lahko rečemo tudi naravno zdravilo. Telo je treba očistiti spomladi, zato tako hitro pokuka iz zemlje – narava že ve zakaj. Je zelo trpežna rastlina in bolj kot jo režeš, hitreje raste. Ko zacveti, pa lahko uporabljamo tudi cvetove, s katerimi okrasimo jedi, lahko jih damo v solato in pojemo surove.

Ob navdušenju po tem predavanju sem za kosilo pripravila dušen riž in tik pred serviranjem vanj zrezala veliko drobnjaka – res je bilo okusno, še mož je pohvalil zeleno belo jed.

Uporabljati pa je treba svežega, s sušenjem ali zmrzovanjem se zdravilne učinkovine uničijo.

Metka R.

LITERARNI KOTIČEK

NAŠ ATA FRANCE

Moj ata Franc se je rodil 1. julija 1893 v Godoviču kot četrti in najmlajši otrok Blaža in Marije Pišljar, rojene Šemrov. Imel je dve sestri in brata. O svojem rojstnem dnevu je rad povedal, da so mu povedali, da je bil rojen že za svetega Petra in Pavla, 29. junija, a da ga je oče prijavil 1. julija in vpisali so kar tisti datum. V šolo je hodil v Godovič. Bil je priden učenec. V šoli se je med drugim naučil cepiti sadno drevje, kar je uporabljal celo življenje. Takrat smo spadali pod Avstro-Ogrsko. Ko je bil dovolj star, sta z očetom delala na posestvu v Šebalku.

Ko se je pričela 1. svetovna vojna, je imel 21 let. Takoj so ga poklicali v vojsko, saj je bil polnoleten. Zborni center je imel v Celovcu. Tam so jih naučili streljati, on pa je naredil sanitetni tečaj (bolničarski), potem pa so jih poslali na soško fronto. Vsa štiri leta vojne se je boril okoli Bovca, Kobarida in Žage in v hribih okrog. Ker je bil sanitejec (bolničar), je iz bojnega meteža nosil ranjene in jih obvezoval. Nekoč je iz bitke rešil svojega poveljnika in ga obvezal, sicer bi umrl. Ker je obvladal prvo pomoč, je 1947. leta rešil svojega sina Miha, ki se je obstrelil z vžigalno kapsulo.

Po 1. svetovni vojni je Avstro-Ogrska razpadla in nastala je Kraljevina Jugoslavija, toda Primorska je bila pod Italijo, tako tudi Godovič.

Ata je naredil mlekarsko šolo. Obljubljali so mu mesto v Godoviču. Ker je predolgo trajalo, je šel za kruhom v Aumetz v Francijo, v rudnik. Čez nekaj časa je iz Godoviča dobil pismo, da se lahko zaposli kot mlekar. Ni vedel, kaj bi. Prav tiste dni ga je še z enim rudarjem zasulo v rudniku. Predno so ju rešili, je minilo nekaj ur. Takoj se je odločil, da gre domov. Postal je mlekar v Godoviču, mi pa Mlekarjevi. Delal je maslo. Še sedaj se spominjam lepih modelčkov za maslo. Mlekar je bil še po 2. svetovni vojni. Mleko, ki je ostalo od masla, pinjeno mleko, je bilo skoraj zastoj. Bilo je zelo dobro.

Februarja 1924 se je Franc poročil z Ivano Govekar, rojeno 15. maja 1901. Bila je gospodinja. Ko jo je šel snubit, so mislili, da se bo poročil z njeno starejšo sestro, ker je bil osem let starejši od Ivane. Imela sta 12 otrok. Dvojčka sta umrla takoj po rojstvu, enega brata pa so ubili po vojni, ker je bil domobranec. Po rojstvu desetega otroka, Jerice, je mama dobila pohvalo od Italije. Imel je 19 vnukov.

Ata je okrog 1950. leta postal zavarovalniški agent. Delal je pri DOZ-u, današnjem Triglavu. Okrog se je vozil s kolesom. Pobiral je zavarovalnino po Godoviču, Črnem Vrhu in okolici ter po Veharšah. Delal je še po tem, ko se je upokojil, vse do 70. leta starosti. Pisal je zelo lepo.

Ata je imelo vse rado. Rad je stal v gostilni z 2 dl »špricarja« in klepetal. Zelo rad se je prijateljsko skregal z godoviškim kovačem; ko je med prvimi dobil zobno protezo (naredila mu je hčerka Jerica), je snel zobno protezo in se »ugriznil« za rit. »Pa se daj ti!« je rekel kovaču.

Celo življenje je bil pevec v godoviškem cerkvenem zboru. Pel je tenor in pel je tudi solo. Doma smo tudi dosti peli. Naučil nas je številne narodne pesmi. Peli smo večglasno. Spominjam se, ko je prišla domov sestra Jerica, ki se je šolala (gimnazija v Ajdovščini, stomatološka fakulteta v Ljubljani), in je rekel ata: »Zdaj bomo pa tisto tvojo zapeli.« In zapela je naprej *Tam gori za našo vasjo*. Pela je sopran.

Ata je dobro znal nemščino in italijanščino. V teh dveh jezikih je tudi bral revije in knjige. Tudi srbohrvaščino je obvladal.

12. oktobra 1951. leta je ata pri 58-ih letih postal vdovec. Umrla je mama. Po operaciji kile je živela samo 24 ur. Nastopila je sepsa. Pustila je 9 otrok. Tri smo bile še majhni: 6, 9 in 13 let. Tako je postal še »mama«. Ni se več poročil – zaradi otrok. Zjutraj nas je klical za v šolo in kuhal zajtrk. Za vsak njegov rojstni dan smo se zbrali ob njem in ob sestri Lenki, ki je bila doma. Vse nas je spravil h kruhu. Ko sem končala učiteljšče, sem mu kupila kuharsko knjigo in po njej je znal vse skuhati. Naučil se je tudi speči kruh in ocvirkovo potico. Ob nedeljah sva hodila na sprehode. Poznal je vse rastline in me je poučeval. To mi je prišlo prav v šoli, ko sem učila. Naučil me je igrati »šnops« na karte in tako sva večkrat igrala.

80. rojstni dan je praznoval v bolnišnici. Gnojilo se mu je koleno, ker se je v gozdu udaril. Pri 80. letih je imel tako zdravo srce, da so zdravniki to posebej poudarili. Pri 82. letih pa je umrl prav zaradi srca. Ni bil dolgo bolan, v dobrih treh tednih ga je pobralo.

Imel je lep pogreb. Pokopali so ga gasilci, saj je bil celo življenje član gasilcev. Kako leto je bil pod Italijo celo poklicni gasilec.

Karolina Medvešček

Moj pogled skozi okno

Ko gledam skozi okno, vidim marsikaj lepega in slabega. Vidim skavte ob sobotah, ko se zbirajo pred cerkvijo pod lipo. V nedeljo, ko gredo ljudje k maši, opazim, da že tri nedelje prihaja ena mlada ženska pred cerkev in prosi »vbogajme«, nekateri ji dajo kaj v lonček, ki ga ima pred seboj.

Otroke vidim, ko veselo skačejo, posebno, kadar je sneg, se kepajo in lovijo; lepo jih je gledati, ko so tako srečni. Vidim tudi psičke, ki jih vodijo na sprehod, nekateri so zelo lepi. Vidim tudi poroke in pogrebe in še

marsikaj, tako da se včasih tudi malo nasmehnem. Vidim snažilke, ki čistijo okoli cerkve, zmeraj so iste. Leonidina mama pa še ena druga, včasih dve, pa Fani večkrat vidim tam okrog župnišča, ko pometa; ko pride sem, pod lipo, pa ji malo potrkam na okno in ji pošljem pozdrav. Vse tri so zelo pridne. Pa lep pozdrav.

Stanovalka

DEMENCA

Ko se izgubim in ne prepoznam več sebe,
me, prosim, ne pozabi v svetu, ki ga ne poznam.
Strašijo me misli,
da sem nemočen in star.
In zdaj se najdem še v svetu, kjer sem čisto sam.
So izginili kraji, ki jih poznam.
Je polno novih predmetov, ki jih uporabljati ne znam.
Je vedno več tujcev,
jaz pa vedno bolj sam!
Saj vem, da včasih govorim čudne stvari
in včasih počnem nemogoče stvari.
Še sam ne vem, zakaj to se godi ...
A ko izgubim se in se več ne spoznam,
prosim, bodi prijazno ob meni
v svetu, ki ga ne poznam!

Tadeja

PACIENTKA ZA EN DAN

Zgodilo se je tik pred svetim večerom, ko sem na levi dojki zatipala zatrdlino. Zanikanje: »Saj ni nič,« se je mešalo z dvomom in tiho skrbjo, ki je vrtala v duši. »Počakala bom, morda izgine. Saj ne morem na vrat na nos teči k zdravniku,« sem sklenila. Obenem sem se odločila, da to »odkritje« ostane moja skrivnost vsaj toliko časa, da minejo prazniki – kaj bi po nepotrebnem grenila domače. Vsak dan sem preverila, če je zatrdlinica morda izginila, se zmanjšala, premaknila, kar koli ... Nič se ni zgodilo in minili so tudi novoletni prazniki. Sedaj sem morala povedati možu, kajti postalo mi je jasno, da bo treba do zdravnika. Ni postal paničen, samo dal mi je vedeti, da je ob meni. Še bolj dragoceno se je bilo priviti v njegov objem in upati, da bo še dolgo tako ... V teh dnevih

so se po glavi podile mnoge misli. »Saj ni nič ... vsaj ne nevarnega ... Saj bo izginilo ... Kaj pa, če ne bo ...? Kaj pa, če je kaj hudega, če je rak ...? In če bi se imelo slabo končati, kaj pa bi še želela storiti ali doživeti v življenju? No, življenje mi je dalo vse, kar mi sploh more dati! Imam starše, brata, sestro, moža, otroke, prijatelje. Izkusila sem zaljubljenost in ljubezen, vsak dan sem bila sita, do sedaj zdrava, imam službo in se lahko preživljam,... No ja, kakšnega vnučka bi pa že rada pestovala ... nekoč ... In če je kaj resnega, potem prosim vsaj še za deset let, toliko, da mi otroka malo zrasteta ...« sem barantala.

Ker sem v kopalnici v omarico pritrdila listek z napisom »dojke« in datum, kdaj sem zatipala zatrdlino (številke mi nikoli niso ostale v glavi), je to odkril moj starejši sin (nisem ga vprašala, kaj brska po moji omarici). In glede na to, da imam v hiši tri fante, je zanimivo prav vse, kar je povezano z »joški«. Začel me je spraševati, zakaj imam obešen tisti listek in kaj pomeni. Povedala sem mu in tudi to, da bom odšla k zdravniku, da ugotovijo, kaj je.

Še isti dan, ko sem se naročila za pregled, sem upala, da bo stvar čudežno izginila in da se brez potrebe naročam. Naslednji dan sem že sedela v ambulantni, kjer me je zdravnica pregledala in napotila na punkcijo na onkološki inštitut. Malce me je stisnilo pri srcu, kajti sedaj je šlo pa zares. Bila sem ji neizmerno hvaležna, da je tako ukrepala in ni nič prepustila tveganju in ni podaljševala časa čakanja. Napisala je napotnico pod nujno. Obenem sem se spraševala, kako neki se mora počutiti zdravnica, ko razmeroma mladi ženski napiše napotnico za onkologa in še ne ve, kako se bo stvar razpletla. In koliko takšnih situacij je že doživela v svoji zdravniški karieri? Nič ji ne zavidam ... Sestra mi izpiše napotnico in v njenih očeh berem neizgovorjeno sočutje, ki pa me je nežno pobožalo po duši.

Stečem še v službo, ker Mateji dolgujem knjigo in se hkrati oglasim še v domski ambulantni. Zdravnica in Leonida sta sredi dela in šefica me začudeno vpraša, kaj počnem med dopustom tukaj. Povem, da sem bila pri zdravniku in kaj se dogaja. Izmenjamo nekaj besed in zdravnica pokaže napis na svoji majici (ki je meni tako simpatična: »VSE BO V REDU.«) Ja, upam, da res, se vse tri strinjamo.

Domačim povem, da grem naslednji dan v Ljubljano in tiha skrb se je narisala na obrazih vseh mojih. Nisem jih želela vznemirjati, toda molčati tudi nisem mogla. Navsezadnje bi me lahko kakšen od vaščanov videl na onkološkem in bi res čudno izpadlo, če domači ne bi nič vedeli. To je bil dan, ko smo se pogovarjali o lepih stvareh, o tistem,

kar nam življenje ponuja, pa ne znamo ceniti. Pravzaprav mi je bilo lepo, ker sem z vsakim od njih (mož, mama, oče, sestra, brat) ugotovila, kako lepo nam je. Lepo, ker se imamo! Lepo za vse, kar nam je dano!

Tudi moj starejši sin me je vprašal, kaj sem opravila pri zdravniku in povem mu, da moram naslednji dan v Ljubljano na punkcijo. Seveda ga zanima, kaj se bo dogajalo, in razložim mu, da bodo z iglo zabodli v dojko in potem pogledali pod mikroskopom, če so celice nevarne ali ne. Iz sosednje sobe se oglasi mlajši sin: »Kaj?! A joške ti bojo spušal?!« (Neverjetno, kako otroci dobro slišijo, če jih ne kličeš k nalogi ali h kakšnemu delu!) Nasmejem se tej njegovi izjavi in se obenem sprašujem, le od kje mu ta ideja?

Zvečer, preden sem zaspala, me prešine misel: »Pa saj ne morem imeti sovražnika na srčni strani!«

Zjutraj se kar z avtobusom odpravim v Ljubljano. Že »sto« let se nisem peljala z njim. Ljubljana je bila megljena in hladna. Zdelo se mi je, da bolj, ko sem se približevala onkološkemu, bolj me je zeblo ... Najbrž zato, ker me je mrazilo tudi pri srcu ... Stopim v tisto ogromno stavbo in se počutim izgubljeno. Seveda je k temu pripomogla tudi moja slaba orientacija, a predvsem sem bila izgubljena sredi svojih čutenj. Pri okencu oddam napotnico in pošljejo me v triažno ambulantno. Med stotinami vrat le najdem triažno ambulantno in sedem. »Kakšno uro bo treba čakati,« pove sestra neki gospe. No, pa čakajmo, si mislim in opazujem ljudi. Nekateri že šibki, drugi brez las po kemoterapijah, tretji zgledajo zdravi tako kot jaz ... »Le kaj se jim plete v glavah? Kaj doživljajo? Česa jih je strah? Kaj so že pretrpeli? Kakšen boj za življenje se odvija za temi vrati in koliko upanja bolniki polagajo v zdravnike in medicino?« sem se spraševala. Ljudi je bilo toliko, da se mi je zdelo, da smo na ta dan prišli prav vsi semkaj. Čas mi je hitro mineval v opazovanju in razmišljanju. Kar naenkrat sem v ambulanti. Zdravnik pogleda napotnico (»Zanimivo! Pogledal je papir, ne pa mene,« pomislim. A ga ne obsojam! Vem, da sem zanj morda že sto petdeseta pacientka ta dan.) Toda zame je bil on edini! Prvi zdravnik, ki sem ga srečala in je moja usoda nekako v njegovih rokah ... Če bi mi povedal vsaj svoje ime ... No, najbrž bi ga pozabila, ampak človeka, ki ga prvič srečaš in celo razgališ svoje telo pred njim, bi pa bilo lepo, če bi se vsaj predstavila drug drugemu. ... Pa ga res razumem, tudi jaz delam v zdravstvu in sem tudi jaz že občutila, kaj je to rutina ... V nekaj sekundah me pogleda in »ugotovi«, da je najbrž samo cista, ki pa jo bodo vseeno punktirali. Pravi, naj se vrnem k sprejemnemu okencu, da

mi določijo uro za punkcijo. Grem iz ambulate, olajšana, ker je verjetno samo cista in se zopet sprašujem: »Kako je lahko tako hitro ugotovil, kaj je. Če je tako preprosto (stvar nekaj sekund), zakaj tega ne naučijo vseh zdravnikov? Zakaj bodo vseeno punktirali? Ali je punkcija boleča? ...«

Pri sprejemnem okencu je gneča in postavim se v vrsto. Čakam. Ko sem na vrsti, mi gospa za okencem razloži, da ne morem ničesar opraviti, ker na punkcije naročajo šele čez dve uri. Zdi se mi smešno, da mi ista oseba ne more dati ure že sedaj, čez dve uri pa mi jo bo lahko dala. Ni kaj, v zdravstvu je marsikaj nerazumljivega ...

Sedem na stol in zopet opazujem ljudi. Ne vleče me ven, na mraz. Prostovoljke pomagajo slabo pomičnim do ambulant. Pomagajo se prijaviti tistim, ki tega niso vešči, usmerjajo tiste, ki so se izgubili ... Pomislim, da še dobro, da imajo prostovoljce, da pomagajo ljudem. Tukaj, v tej zmešnjavi, si pa res nebogljen, če si sam, star in še bolan. Malo berem knjigo in ko mineta dve uri, se zopet postavim v dolgoooo vrsto, ki čaka pred okencem. Izvem uro in v kateri ambulanti potekajo punkcije. Še eno uro čakanja ... Dobro, da sem si vzela cel dan za tole in da sem vajena čakanja še iz srednje šole, ko sem po tri ure čakala avtobus za domov.

Privihra zdravnica, za njo dve specializantki pa še dve sestri ... Zdaj pa bo. Malce me je bilo strah, igle so le igle ... Zraven mene se je popolnoma spotil mlajši moški, vsi pa smo bili brez besed, vsak utopljen v svojo usodo. Pokliče me medicinska sestra, ki je bila zelo prijazna. Vse mi je razložila in se izgubila v ambulanti. Pokličejo me, uležem se na mizo in zopet so vsi zazrti v napotnico ... Nobenega »Dober dan! Jaz sem ...«, nobenega pogleda v oči ... Pomislila sem na naše domske zdravnice, da se one vedno predstavijo našim stanovalcem, ko jih prvič vidijo. VSA POHVALA!!! Najprej je zatrdlinico potipala zdravnica, nato specializantki in za trenutek sem se počutila kot nekakšen »razstavni eksponat«. Nihče me ni vprašal, če lahko kar vsi po vrsti otipajo moje dojke. Pomislila sem: »Za božjo voljo, kako pa naj zdravstveni delavci zdravimo, če pa še v oči ne pogledamo človeku?!« Punkcija je bila v parih sekundah gotova in jaz na poti skozi vrata. Le medicinska sestra me je vprašala, če sem v redu, ko sem vstala z mize. Hvaležna sem ji bila. Pravzaprav se mi je zdelo krivično, da morajo zdravniki in ostalo osebje tako hiteti, da nimajo časa za osnovne »manire«. Pomislila sem, kolikokrat tudi jaz in moje sodelavke privihramo v sobo in opravimo delo, ne da bi imele čas in priložnost biti

preprosto človeško tople. Imeti čas za pogled v oči, za opazovanje čutenja naših stanovalcev, včasih svojcev ... In zato sem razumela! Razumela vse osebe, s katerim sem se ta dan srečala in ni imelo časa ali pa je preprosto padlo v rutino vsakdana.

Na vrhniškem klancu nas je pozdravilo sonce in pomislila sem: »Ljubljana je meglena ... Doma me čaka sonce!« Dobesedno in v prenesenem pomenu.

Ko se oziram nazaj, se zavem, da sem bila pacientka komaj en dan, pa je bilo toliko čutenj v meni, toliko vprašanj, toliko razmišljanj, toliko doživetij in izkustev. Kaj vse doživljajo ljudje, ki jim je bolezen stalna spremljevalka? Kaj vse doživljajo in razmišljajo naši stanovalci? Imajo sploh priložnost to s kom deliti? In mi, ki delamo v zdravstvu, ali nismo pozabili na naše osnovno poslanstvo – BITI ČLOVEK?! Ali nas ni »hiteči sistem« oropal sočutnosti in človečnosti? Ali nismo drug drugega zreducirali na »še en primer«? Ali nismo že zdavnaj prenehali biti zagovorniki pacientov in smo postali služabniki sistemu, ki želi s čim manj zaposlenih obravnavati vse več ljudi (in če se da, pri tem zaslužiti), ne glede na razčlovečenost, ki smo jo deležni tako pacienti kot zaposleni v zdravstvu? Ali nismo zdravstveni delavci dolžni glasno opozarjati na situacijo, ki je krivična do slehernega, ki ga obravnavamo in mu odrečemo človeško toplino zaradi pomanjkanja časa?

Pred kratkim sem naletela na revijo Zarja (2. 2. 2016, številka 5), ki se pod člankom »Kaj pa ranjena duša?« o teh stvareh sprašuje tudi znana psihoterapevtka, zdravnica, Sanja Rozman. Tudi ona z izkušnjo zdravljenja raka dojke pravi: »Psihične podpore bolnim uradna medicina ne daje, saj je usmerjena le v fizično telo. Zato postaja čedalje bolj podobna tovarni, v kateri je bolnik izdelek. Zdravniki in sestre, ki hitijo po svojih nujnih opravkih, pogosto prezrejo solzo v očeh telesa, ki leži na preiskovalni mizi. Ne usedejo se več na posteljo in ne počakajo, da bi se vzpostavil tisti posebni, zdravilni odnos,« in nadaljuje, »prav nobenega opravičila ni za to, da si morajo bolniki te vrste pomoč, ki jo nujno potrebujejo, iskati v paralelnem sistemu (komplementarno zdravljenje). ... Potrebe po času, smislu, upanju in po osebi, ki si bo vzela čas, da z bolnikom to predela, SO LEGITIMNE POTREBE BOLNIKOV. Zdravstveni sistem SE JE DOLŽAN tako organizirati, da bo poskrbel zanje! Pri tem ne smemo počepniti pod težo protiargumentov v smislu: »Zdravniki nimajo časa, kdo bo pa to plačal, zdravstveno osebje je čustveno preobremenjeno ...« Navsezadnje se vedno najde denar tudi za vedno dražja nova zdravila, pa naj se še za zmanjševanje

psihičnih težav! Tudi zdravila proti depresiji in bolniški dopust nekaj stanejo, mar ne?» sklene Sanja Rozman.

In jaz se strinjam z njo! Obenem pa sem hvaležna in ponosna na vse tiste posameznike v zdravstvu, ki se še znajo zazreti v oči pacientu, prepoznati v njih strahove in žalosti in nuditi besedo, ki tudi ozdravlja! In skupaj z Vladom Kreslinom lahko tudi jaz rečem: »Nekaj pa je še takih ljudi, ki se jih človek razveseli. NEKAJ PA JE ŠE TAKIH LJUDI!«

Tadeja

Zahvala starega človeka

V zahvalo vsem ... ki ste potrpežljivi, razumevajoči, sočutni, ljubeči do starih ljudi. Prosim, posredujte tudi vašim bližnjim, sodelavcem.

ZAHVALA STAREGA ČLOVEKA

Naj bodo blagoslovljeni tisti, ki me gledajo s prijaznimi očmi. Naj bodo blagoslovljeni tisti, ki razumejo moje trudne korake. Naj bodo blagoslovljeni tisti, ki z menoj govorijo glasneje, da tako zakrijejo mojo naglušnost. Naj bodo blagoslovljeni tisti, ki toplo stisnejo moje tresočke. Naj bodo blagoslovljeni tisti, ki se zanimajo za mojo daljno mladost. Naj bodo blagoslovljeni tisti, ki se ne naveličajo poslušati tistega, kar sem jim povedal že neštetokrat. Naj bodo blagoslovljeni tisti, ki razumejo mojo potrebo po ljubezni. Naj bodo blagoslovljeni tisti, ki se me spomnijo v moji osamljenosti. Naj bodo blagoslovljeni tisti, ki so mi blizu v mojem trpljenju. Naj bodo blagoslovljeni tisti, ki mi vedrijo zadnje dni mojega življenja. Naj bodo blagoslovljeni tisti, ki so pri meni ob mojem odhodu s tega sveta, ko bom vstopil v življenje brez konca.

Ne mudite se s trganjem rož, da jih ohranite, ampak krenite dalje, zakaj rože se bodo ohranile same, cvetoče ob vsej poti. R. TAGORE

Prejeto po e pošti. Terezija

Predstavitev zbora Pevskega društva Logatec

Pevsko društvo Logatec je eno od najstarejših aktivno delujočih društev na Logaškem, ustanovljeno je bilo leta 1911.

V Mešanem zboru prepeva okoli 35 pevcev različne starosti in izobrazbe. Zbor je amaterski, vse pa druži veselje do petja in prepevanja. V svojem programu prepevajo razne zvrsti od domačih in tujih skladateljev. V prvi vrsti je njihovo poslanstvo, da negujejo slovensko in ljudsko pesem in se trudijo, da jo ohranjajo. Ponosni so, da je zbor del slovenske kulture v poustvarjanju prepevanja.

Začetki delovanja zbora segajo v leto 1984, ko je bil 10. oktobra ustanovljen Mešani zbor Društva mladih glasbenikov Logatec, v katerem je bilo več sekcij. Ker se je starostna struktura pevcev močno spremenila, so se odločili za spremembo imena. Nekateri fantje, ki so se pridružili Mešanemu zboru, so prepevali v Moškem zboru Pevskega društva Logatec, ki je leta 1992 prenehal aktivno delovati. Predlagali so, da se nadaljuje tradicija prepevanja Pevskega društva Logatec, ustanovljenega leta 1911. Pod okrilje Pevskega društva Logatec sta Mešani zbor in Logaški kvartet stopila leta 1997.

Od leta 1994 pojejo skupaj s pevci z Vrhnike in okolice.

V svojem 32-letnem delovanju so prepevali v mnogih krajih v naši domovini in v tujini. Dvakrat v Švici, na Slovaškem in v nekaterih mestih skupne domovine Jugoslavije: na Reki, v Beogradu, Sarajevu, Skopju, v Zadru, Splitu ter v Repentabru v Italiji pri zamejskih Slovencih.

Aprila 2013 je bil za pevce poseben dogodek, saj so se odpravili na gostovanje na daljno Japonsko. Imeli so dva odmevna koncerta v Abiku, kjer je bila prisotna tudi slovenska veleposlanica gospa Helena Drnovšek Zorko, in drugega v Nagoji.

Novembra leta 2011 je potekal slavnostni koncert ob 100-letnici delovanja Pevskega društva Logatec. Ob tej priliki so prepevali nekdanji pevci Moškega zbora in Logaški kvartet in slavljenec večera, Mešani zbor, ki nadaljuje bogato tradicijo prepevanja na Logaškem.

Vsako leto zapojejo domačim poslušalcem, ki se jim predstavijo z letnim koncertom konec novembra.

Zbor je organizator in ustvarjalec tradicionalne prireditve, imenovane Večer pri vodnjaku na Čevici v Logatcu, ki se odvija na kresni večer. Letos bo to že 32. prireditev, ki bo potekala 24. junija. Že sedaj vljudno vabljeni.

Za zbor bo velik dogodek konec oktobra, ko odhajamo na gostovanje v Argentino.

Zborovodja mešanega zbora Pevskega društva Logatec je od leta 1990 dalje Lovro Grom.

SPOMINSKA KNJIGA ge. Majde

Knjiga spominov že malo razpada, a beseda iz spomina vedno ostaja.

Račevo, 23. 11. 1949

Majdi Novak – Petrovčič

V spomin!

Pogum v srce,
na čelu znak poštenja.
Slovenka si,
ne boj se borbe, ne trpljenja!

Napisal Cvetko Trček

LITERARNA KAVARNA na obisku

Povabilo jo je sonce. Prišla je. Poljubila je travnike in jih obarvala zeleno. Po njih je posula zlate zvezdice. Forzicije in narcise je ovila v nežno rumeni pajčolan. S svojim toplim dihom je zbudila gozdove, da so pognali v zeleni til ovite brstiče življenja. Pomlad je obiskala naše kraje.

V začetku aprila smo člani Literarne kavarne, ki deluje pod okriljem Univerze za tretje življenjsko obdobje, prinesli delček pomladi varovancem Doma Marije in Marte v Logatcu.

V Jožefovi dvorani smo odigrali igrico, ki jo je priredila naša mentorica, ga. Majda Cirman, po zgodbi *Šivilja in škarjice* našega pesnika Dragotina Ketteja. Naši člani (Majda Cirman, Ivica Glušič, Mateja Hajdinjak, Janja Mugerle, Jože Omerzu, Vesna Stražišar in Metka Rupnik) so zgodbo o marljivi šivilji Bogdanki in njenih čudežnih škarjicah predstavili na malce drugačen način. Zgodba se odvija v današnjem času, ki je prežet z naglico in teži k popolnosti. Pozablja pa se na stara izročila naših dedov in babic. Igrico je s svojim iskrivim igranjem na harmoniko popestril Timotej Pellis, učenec 9. razreda Osnovne šole 8 talcev iz Logatca. Veseli ritmi in zvoki harmonike že ponarodelih pesmi so publiko – varovance Doma razveseli in jim narisali nasmeh na obraze. Skupaj smo zapeli in najpogumnejši so celo zaplesali. Glasba in tople besede so pobožale varovance in jim popestrile dan.

To je bil tudi naš namen in veseli smo bili odziva publike. V imenu vseh članov Literarne kavarne se osebju Doma Marije in Marte zahvaljujem za povabilo k njihovim stanovalcem.

Za pomladjo prihajajo drugi letni časi in gotovo bomo enega izmed njih zopet prinesli med vas.

V imenu vseh članov Literarne kavarne – Mateja Hajdinjak

TOK, TOK

Tok, tok, je potrkal spomin na dušo fantom, ki so legende logaških fantov daleč naokrog.

Logaški POTEPUHI, kje ves čas, petdeset let, ste bili? No ja, danes se vaš jubilej slavi. Leta, trema ter še kaj, pričarali ste nam, lep spomin in še kaj.

Tok, tok, prisluhnite, kaj v tem času se dogodilo je. Janez, žena in otroci peli so, ko

fičko »drvel« je v Dalmacijo. Radia v fičotu ni bilo, družina pot krajšala si je s pesmijo. Tone, fant iz logaške fare je, osvajal dekleta je. In Ane postala Ana je, v Logatec se pripeljala je. Stari maček po imenu Tone na sv. Antona obrne se in Ano našel je ter za vse sv. Antonu zahvali se.

Pesmi iz šestdesetih let so navdušile občinstvo ter sorodnike. Avsenikove vžgale so, da ploskati ni bilo hudo. Pa klapa, ne klapa, množica fantov Adoramusa Ani Mariji in nam prišla je do srca. Na koncu Potepuhom pridružijo se mladi, tok, tok, nadaljevali bi radi, da stoto obletnico obhajali bi stari gadi.

Če ne tu, na zemlji, v raju nam bodo igrali, mi pa bomo tam plesali. Potepuhi, rože in priznanja so deževali, na pojedino in kapljico ste nas pozvali.

Bog, še naprej pri zdravju Potepuhe drži, pridnim ženam pa razumevanje.

To vam želimo Domarji (Marije in Marte) in vsi Logatčani.

Slavko

Kaj je človek, da se ga spominjaš

Petek, 26. februarja v jedilnici Doma Marije in Marte. Mesečno srečanje vseh, ki so praznovali rojstvo v tem mesecu. Miza za tako slavje lepo pripravljena, ponuja dobrote ter darila za vse, ki so praznovali. Socialna delavka Mateja Seliškar podeli darila. Nazdravimo vsem, se podpremo z dobrotami, petku primernim. Zapijemo, se ovekovečimo s fotografijo in se veselimo z vsemi, ki praznujejo. Domači, prijatelji ter sostanovalci Doma se skupaj veselimo. Na zdravje, naslednje leto se zopet srečamo.

Slavko

NAŠ PETER

Naš Peter nikoli pred križem ne zbeži.
Sam apostol Peter je zbežal pred križem.
Jezusa je zatajil.

Naš Peter nikoli ne zataji. Zjutraj vodi hvalnice in tako se njegov dan začne. Peter, ti si deklica za vse. Likaš, šivaš, steklar si ali pa vodovodar. Skrbiš za toploto doma. Ni, da ni! Peter, za vse hvala ti, bodi med nami še dolgo ti.

Iskrena hvala za vse, naj Bog v nebesih za dobroto poplača ti.

Slavko

Še nekaj cvetk mojih otrok

Matej (8 let) se uči angleščino. Ponavlja barve. Bela – wajt (izg.), rumena – jelov, rdeča – red, modra – blu, črna – blek ...

Čez nekaj dni se pohvali mlajši bratec Martin (3 leta), da on tudi zna po angleško naštetih barve. Pogumno našteva: »Bela – wajt, rumena – jelov, rdeča – red, modra –blu, črna – FUJ!«

Martin je »lumpast« in nikakor noče narediti, kar mu je ukazano. Ati mu navije ušesa in zahteva, da takoj naredi, kar mora. Mali pa ves jezen pride k meni in ogorčen pravi: »Za ušesa me je, a zdaj naj ga pa še ubogam?!«

Matej (10 let) se uči zgodovino. Bere, kaj vse hranijo v muzejih: »Materialni viri – posoda, orodje ... pisni viri – knjige, KATASTROFSKE knjige ... (namesto KATASTRSKE) ...« No ja, morda so pa včasih res »katastrofske« ... Se pa ne spomnim, ali je bila ocena v redu ali je bila tudi »katastrofska« ...

Tadeja

MEDGENERACIJSKE SKUPINE

- BETANIJA: sreda ob 15. uri v V. nadstropju Doma Lazar
- EMAVS: torek ob 15. uri v V. nadstropju Doma Lazar
- MARIJA: četrtek ob 15. uri v jedilnici Doma Marije
- MARTA: torek ob 15. uri v jedilnici Doma Marije

TEDENSKE AKTIVNOSTI

- PONEDELJEK, SREDA, PETEK ob 7.10: telovadba v Domu Marije;
- PONEDELJEK, SREDA, PETEK ob 8.30: telovadba v Domu Lazar;
- TOREK ob 9. uri: vaje za spomin v kapeli Doma;
- ČETRTEK ob 9. uri: ustvarjalna delavnica v delovni terapiji;
- PETEK ob 10.30: sv. maša v kapeli Doma;
- SOBOTA ob 10. uri: druženje s skupino Nazaret;
- NEDELJA ob 10. uri: sv. maša v župnijski cerkvi.

MESEČNE AKTIVNOSTI

- TOREK, 5. 4. 2016, ob 14.30 uri: druženje z otroki RK iz OŠ;
- TOREK, 5. 4. 2016, ob 10. uri: Literarna kavarna;
- TOREK, 12. 4. 2016, ob 15. uri: športne igre zaposlenih v katoliških domovih;
- ČETRTEK, 14. 4. 2016, ob 10. uri: knjižničarka na obisku;
- ČETRTEK, 21. 4. 2016, ob 10. uri: obisk otrok in skupne delavnice;
- ČETRTEK, 21. 4. 2016, ob 20. uri: predavanje dr. Rosvite Pesek v Jožefovi;
- SREDA, 27. 4. 2016, ob 9. uri: ogled filma;
- PETEK, 29. 4. 2016, ob 15. uri: praznovanje rojstnih dni;

Meni pa je dobro, da sem blizu Tebe, moj Bog.

Ps 73,28

Mihaela Zupančič

Maksimilijan Oblak

Tatjana Lenassi

Blagor vam, ker ste se že tukaj veselili srečne večnosti.

RAZVEDRILO

IZRAČUNAJTE

$12 + 7 =$

$18 + 6 =$

$24 + 5 =$

$64 + 8 =$

$37 + 4 =$

$18 : 2 =$

$26 : 6 =$

$72 : 8 =$

$35 : 5 =$

$40 : 8 =$

$8 \times 5 =$

$7 \times 3 =$

$6 \times 4 =$

$3 \times 9 =$

$7 \times 8 =$

$34 + 12 =$

$47 + 29 =$

$53 + 34 =$

$24 - 12 =$

$88 - 53 =$

$45 - 6 =$

$27 - 9 =$

$61 - 7 =$

$15 - 9 =$

$73 - 8 =$

2356

$+4697$

7895

$- 4358$

Ali so bili računi pretežki ali preenostavni? Sami si izmislite take, ki vam najbolj ustrezajo!

SMEJALNICA

DOVOLJ PROSTORA

Vdova je za možev pogreb naročila venec z napisom: »NA SVIDENJE.« Ko je prišla domov, je razmišljala in prišla do zaključka, da je napis le preveč reven, zato je poklicala v cvetličarno: »Prosim, če napisu na žalnem traku venca dodate še besede V NEBESIH, če bo še kaj prostora.« Ko je prevzela venec, je na traku pisalo: »NA SVIDENJE V NEBESIH, ČE BO ŠE KAJ PROSTORA.«

TELE

Lovec Miha je vedno peljal na lov tudi sina, da bi mu služil kot pogon na divjad. Nekega dne pa je sin hodil bolj po svoje. Po končanem lovu ga je oče pošteno okregal in zaključil: »Ti si pa res pravo tele!« »Od bika kaj drugega tudi ni pričakovati!« mu sin ni ostal dolžan.

PREVEČ

»Ali veš, da je včeraj pisalo v časopisu o moji ženi.« »Kaj res?« »Ja, pisalo je, da je na svetu pet odstotkov žensk preveč.«

Zbrala M. Č.

Izdaja Dom Marije in Marte Logatec. Ureja Leonida Župančič.